

برساخت اجتماعی تفاوت جنسیت در کلاس درس دانشگاهی

م. سید نورگابی

پژشکده و اطلاعات و کتابخانه ملی و آگاهی
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

پژوهشگاه علمی و فرهنگی
دانشگاه علامه طباطبائی

برساخت اجتماعی تفاوت جنسیت در کلاس درس دانشگاهی

کرم حبیب‌پور کتابی (عضو هیئت علمی دانشگاه خوارزمی)

ناشر: پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی

و. استار: میثم زنگانه

طرح جلد: موسی مرتضوی‌فر

چاپ اول: بهار ۱۳۹۸

تیراژ: ۱۰۰۰

قیمت: ۶۰۰۰ تومان

ایک: ۹-۱ ۸۹۰۵-۶۰۰-۹۷۸

نشانی: تهران، خیابان شهید مؤمن نژاد (گلستان یکم)، شماره ۱۲۴. تلفن: ۲۲۵۷۰۷۷۷

سایت: www.iscs.ac.ir

پست الکترونیک: info@iscs.ac.ir

کلیه آثار منتشره این پژوهشکده در جهت ایجاد فضای آزاد علمی و نظر شخصی نویسندگان محترم آن است و لزوماً مورد تأیید پژوهشکده نیست

سرشناسه: حبیب‌پور کتابی، کرم - ۱۳۹۸

Habibpor gatabi, Karam

عنوان و نام پدیدآور: برساخت اجتماعی تفاوت جنسیت در کلاس درس دانشگاهی اکرم

حبیب‌پور کتابی.

مشخصات نشر: تهران: پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری: ۲۰۰ ص.؛ جدول: ۲۱/۵×۱۴/۵

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۹۰۵-۹۸-۱

موضوع: نقش جنسیت -- ایران -- نمونه پژوهی

موضوع: Sex role -- Iran -- Case studies

موضوع: دانشگاه‌ها و مدارس عالی -- ایران -- نمونه پژوهی

موضوع: Universities and colleges -- Iran -- Case studies

موضوع: دانشگاه‌ها و مدارس عالی -- ایران -- جنبه‌های جامعه‌شناختی

موضوع: Universities and colleges -- Iran -- Sociological aspects

موضوع: جنسیت -- ایران -- جنبه‌های اجتماعی

رده بندی کنگره: ۱۳۹۷ ۲۹ الف/۹۳/۲۱۲ LC

رده بندی دیویی: ۱۵۱/۳۷۰

شماره کتابشناسی ملی: ۵۵۱۱۰۷۲

فهرست مطالب

۹	دییاج پژوهشگاه.....
۱۱	مقدمه مؤلف.....
۱۷	عقلانیت کتاب.....
۲۱	ساختار کتاب.....
	فصل اول: کلاس درس و امر جنسیت
۲۵	مسئله سازی جنسیتی از تجربه کلاس درس.....
۲۹	ساخت اجتماعی تجربه جنسیتی کلاس درس.....
۳۲	نظریه برساخت گرایی اجتماعی.....
۳۷	برساخت اجتماعی جنسیت.....
۴۳	برساخت گرایی اجتماعی و تجربه جنسیتی کلاس درس.....
	فصل دوم: جامعه جنسیتی، کلاس جنسیتی
۴۷	جنسیت و جامعه پذیری زنانگی.....
۵۰	جامعه جنسیتی و کلاس درس جنسیتی.....
۵۳	سوژه شدگی جامعه و تغییر جامعه جنسیتی.....
	فصل سوم: زنان در دانشگاه
۵۷	مردانگی تاریخی آموزش عالی.....
۵۹	زنانه شدن کلاس درس.....
۷۲	تفاوت های جنسیتی در دانشگاه و کلاس درس.....
۷۲	ورود به دانشگاه: زنان منزلت جو و مردان مهارت جو.....
۸۵	زنان مشغوف از دانشگاه و دانشجویی.....

۹۰	دختران معدلی و پسران علمی
۹۴	دختران مثبت‌نگرتر به اساتید
۹۷	استاد اخلاقی و مدرس خوب: مطلوب دختران
۱۰۴	امنیت و همجنس‌خواهی دختران
۱۱۰	شبکه‌های اجتماعی مجازی و دختران نظم‌پذیر
۱۱۴	پسران: سرنشینان مجانی کلاس
۱۲۱	(۱) نظریه تکاملی
۱۲۳	(۲) نظریه‌های اجتماعی-فرهنگی
۱۳۳	نک، اهر، قلب و دوراهی سرقت
۱۴۱	کلاس در ر غیبت پسرانه
۱۴۶	دختران جزوه و پسران حضور و غیابی
	صل چهارم: فضای سرد کلاس درس برای زنان
۱۵۰	مفهوم‌ساز و فضای سرد کلاس درس
۱۵۴	ارائه برخی دلایل
۱۵۴	اُرب جنسیتی نامر
۱۶۳	سبک‌های زبانی جنسیتی
۱۶۶	دینامیسم اجتماعی در کلاس
۱۷۹	سخن آخر
۱۸۴	الزامات سیاستی
۱۸۷	منابع

فهرست جداول

۶۱	جدول (۱) روند تعداد کل دانشجویان کشور به تفکیک جنسیت طی سال‌های ۸۱-۱۳۸۰
۶۱	جدول (۲) متوسط نرخ رشد تعداد کل دانشجویان کشور به تفکیک مقطع تحصیلی و جنسیت طی سال‌های ۸۱-۱۳۸۰
۶۴	جدول (۳) متوسط نرخ رشد تعداد کل دانشجویان کشور به تفکیک گروه تحصیلی و جنسیت طی سال‌های ۸۱-۱۳۸۰
۶۸	جدول (۴) مهم‌ترین دلایل ورود به دانشگاه
۷۹	جدول (۵) علاقه به رشته تحصیلی
۸۴	جدول (۶) علاقه به ادامه تحصیل

دیباچه پژوهشکده

دانشگاه ام‌وزی در اثر بخش‌های فرهنگی، اجتماعی و فناوری در عصر حاضر دستخورد تغییرات سده، و این تغییرات موجب ظهور مفاهیم تازه‌ای در مطالعات آموزشی، علم و فناوری گردیده است. در این بستر جهانی، در سال‌های اخیر، فرهنگ و اجتماعی آموزش عالی، علم و فناوری نه تنها مورد توجه واقع شده بلکه در نظام شناخت و آینده‌نگری آموزش عالی اهمیت محوری یافته است. فهم چالش‌های پیش‌روی آموزش عالی و انتظارات از آن با توجه به رونق‌های درونی و بیرونی نظام علم، وضعیت فعلی و آینده‌نگری تعاملات میان دانشگاه و محیط پیرامون به مدد مطالعات فرهنگی و اجتماعی ممکن می‌نماید و از این طریق می‌توان راهبردهای تعادل‌بخش میان کار و پژوهش‌های دانشگاه، نیازهای اجتماعی و بازار کار ارائه داد. براین اساس مطالعات آموزش عالی و علم برای شناخت وضعیت موجود، ارزیابی تعاملات آن با جامعه و فرهنگ و ایفای نقش موثرتر آموزش عالی در ترسیم آینده کشور نیازمند بهره‌گیری از ظرفیت علوم اجتماعی و علوم انسانی و کاربردهای

آن در عرصه سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری است. برای دستیابی به این اهداف، پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از سال ۱۳۸۲ با هدف پژوهش در زمینه‌های فرهنگی و اجتماعی آموزش عالی و توسعه علمی، ایفای نقش نهاد واسطه میان دانشگاه و جامعه و به‌عنوان نهاد مولد اندیشه و اتاق فکر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در حوزه‌های مورد اشاره تاسیس شده و در پی انجام پژوهش‌ها و مطالعاتی در محورهای زیر است:

پژش در زمینه مطالعات فرهنگی و اجتماعی آموزش عالی، توسعه علمی و فناوری، مطالعه در حوزه سیاست‌گذاری فرهنگی و اجتماعی آموزش عالی، تهیه کانون‌های تفکر در حوزه مطالعات فرهنگی و اجتماعی آموزش عالی، توسعه علمی، آینده‌نگری دانشگاه‌ها و شناخت نیازهای جدید آموزش عالی در زمینه اجتماعی و فرهنگی، شناخت و بسط مطالعات میان‌رشته‌ای و دانش‌های گسترش آن.

با توجه به اهداف فوق، پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی در کنار برنامه‌ها و فعالیت‌های پژوهشی، اقدام به تالیف و ترجمه آثار علمی در زمینه‌های فوق برای توسعه و رشد این حوزه مطالعاتی، همچنین تامین منابع فکری و علمی لازم برای سیاست‌گذاری فرهنگی و اجتماعی در آموزش عالی نموده است. امیدواریم کتاب‌های منتشر شده، ترجمه این پژوهشکده، به بهترین شکل در دسترس استادان، مدیران، کارشناسان، و علاقه‌مندان مطالعات فرهنگی و اجتماعی آموزش عالی قرار گیرد و در ارتقای کیفی کارویژه‌های آموزش عالی و علم در جامعه ایران به سهم خود نقشی فعال داشته باشد.